

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșanu”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul III.

Sibiu, 20 Aprilie 1901.

Nr. 15.

Bilanțul general al băncilor noastre pe anul de gestiune 1900.

Conform promisiunii ce am făcut în numărul penultim al Revistei noastre, venim a prezenta astăzi bilanțul general al institutelor noastre de bani pe anul 1900, însoțindu-l cu un tablou comparativ al singuraticelor ramuri de afaceri față de 1899.

	Active:		
	1899	1900	față de 1899
	K f	K f	K f
Cassa	722,343-02	850,883-48 +	128,540-46
Escompt.	29.311,065-14	30.792,920-56 +	1.481,855-42
Împrumuturi ipotecare	12.175,506-96	13.144,061-12 +	968,554-16
Cred. pers. (Obl. cu cav.)	4.249,309-32	4.452,505-30 +	203,195-98
Cred. camb. cu acop. hip.	5.196,874-06	5.653,747-01 +	456,872-95
Lombard (Av. pe efecte publice)	350,037-98	443,298-03 +	93,260-05
Realități	1.623,232-62	2.029,671-44 +	406,438-82
Capital nevărsat	209,700-78	336,828-63 +	127,127-85
Efecte publice și acțiuni	2.940,180-70	3.042,411-59 +	102,230-89
Cont curent	2.124,814-08	1.223,926-69 —	900,887-39
Împrum. pe produse	11,061-42	4,666 — —	6,395-42
Giro-Conto	210,001 —	79,437-65 —	130,563-35
Mobilier	78,700-30	83,261-80 +	4,561-50
Interese rest. și diverse conturi debitoare	1 016,186 60	1.343,966 — +	327,779-40
Perdere („Sătmăreana”)		5,277-97 +	5,277-97
	60.219,013-98	63.486,863-27 +	3.267,849-29

	Pasive:		
	1899	1900	față de 1899
	K f	K f	K f
Capital social	8.871,265-34	9.631,566-86 +	760,301-52
Fond de rezervă	2.307,205-98	2.517,676-30 +	210,470-32
Fond special de rezervă	309,760-58	336,825-42 +	27,064-84
Fond de garanție al ser. fonc. „Albina”	400,000 —	400,000 —	—
Fond de pensiuine	572,357 —	667,752-66 +	95,395-66
Serisuri fonc. „Albina”	4.916,700 —	4.957,200 — +	40,500 —
Reescompt	7.272,772-80	7.236,089-62 —	36,683-18
Cont-Curent	21,592-66	50,829 — +	29,236-34
Interese trans. anticip.	499,552-46	553,924-66 +	54,372-20
Depozite spre fructific.	32.212,828-20	34.953,431-01 +	2,740,602-81
Diverse conturi credit.	1.513,761-32	786,471-19 —	727,290-13
Dividende neridicate	17,400-08	34,141-94 +	16,741-86
Profit net	1.303,817-56	1.360,954-61 +	57,137-05
	60.219,013-98	63.486,863-27 +	3.267,849-29

Din acest bilanț, ale cărui date cuprind 75 institute de bani, (4 înființate în 1900 încă n'au încheiat nici un bilanț, iar dela unul nu ne-a succedat să obținem date,) cetitorii nostri vor pute constata, împreună cu noi, că în butul neajunsurilor și greutăților, cu cari toate întreprinderile financiare au avut a se lupta în anii din urmă, — parte din cauza recoltei slabe, parte din cauza încercăturilor din Orientul extrem și din Africa sudică, cari au influențat în mod foarte nefavorabil piața internațională de bani, — băncile noastre au continuat totuși a înainta și în anul expirat pe calea progresului. Afacerile active, cu excepțiunea a trei ramuri de operațiune de mai puțină însemnătate, s'au dezvoltat în măsură considerabilă. Rezervele și cu deosebire Depozitele spre fructificare arată o creștere însemnată, asemenea se prezintă mai favorabil decât în 1899 și profitul net.

Intrând în aprețierea singuraticelor poziții ale bilanțului de sus vedem, că între afacerile active ale băncilor noastre locul de frunte îl ocupă și în anul expirat *Escomptul*, care s'a sporit față de 1899 cu considerabila sumă de K 1.481,855-42 (5-06%), și formează 48-50% (față de 48-67% în 1899) din totalul activelor.

Investirea acestei însemnate părți a activelor în pretensiuni cambiale, cari sunt, sau mai bine zis ar trebui să fie, ușor realizabile, arată că în general băncile noastre s'au conformat principiului ca pasivele lor mobile (Depozitele spre fructificare și Reescomptul) să fie acoperite cu active asemenea mobile.

Cum însă mobilitatea pretensiunilor cambiale ale băncilor noastre este — precum s'a arătat într'un articol recent al acestei Reviste, — în parte de natură problematică, necesitatea restringerii Escomptului în fa-

vorul unui alt ram de operațiune, sub anumite condițiuni mai ușor mobilisabil, se impune din ce în ce mai mult și va trebui să formeze în viitor obiectul de preocupatiune al conducătorilor institutelor noastre de bani.

Din suma de K 30.792,920 56 a Escomptului au fost *reescomptate*, cu finea anului 1900, cambii în valoare de K 7.236,089·62, față de 1899 o *reducere* de K 36,683·18 (0·50%); și pe când la finea anului 1899 Reescomptul făcea 25% ale Escomptului, pe atunci cu finea anului 1900 poziția aceasta reprezintă numai 23·50% ale discountului activ, dovadă a nisuiței institutelor noastre de bani, de a și reduce succesiv suma reescomptului la minimum posibil.

Căutând proporțiunea dintre averea proprie a băncilor noastre (capitalul social și fondurile de rezervă) în sumă de K 12.886,060·58, și dintre suma Reescomptului de K 7.236,089·62, vom afla, că deși unele din institutetele noastre de bani usează în măsură exagerată de credit de reescompt, spre a da cu ajutorul aceluia o mai mare extensiune afacerilor lor, în totalitatea lor băncile noastre, recunoscând că reescomptul nu trebuie să formeze pentru ele decât numai o resursă extraordinară de capital străin, au observat cu stricteță principiul de a nu usa de un credit de reescompt mai mare decât suma ce o reprezintă averea lor proprie (capitalul social și rezervele). Aci este locul de a aminti, că în privința indicării reescomptului în bilanț se arată față de 1899 oarecare progres, întrucât la finea anului 1900 reescomptul a fost arătat între pasive de cătră 60 de institute (față de 57 în anul precedent); celelalte 15, mare parte n'au avut reescompt la finea anului, iar câte-va institute mai mici, continuă cu procedeul în general desaprobat, de a subtrage reescomptul din escompt.

Al doilea ram de afaceri cultivat de băncile noastre pe o scară mai întinsă, sunt *Împrumuturile hipotecare*, cari se cifrează la finea anului 1900 cu K 13.144,061·12, și arată față de 1899 o *creștere* de K 968,554·16 (7·96%); tot în categoria acestor împrumuturi se pot înșira și *Creditele cambiale cu acoperire hipotecară* în sumă de K 5.653,747·01, cari față de 1899 arată un *spor* de K 456,872·95 (8·78%), și *Împrum. pe obligațiuni cu caventați*, cari se prezintă cu starea de K 4.452,505·30, arătând față de 1899 o *creștere* de K 203,195·98 (4·78%).

Aceste trei categorii de împrumuturi, cari la o altă se urcă la considerabila sumă de K 23.250,313·43, formează, după natura lor, activele pronunțat imobile ale băncilor

noastre. Ținând cont de mobilitatea pasivelor lor (a depozitelor spre fructificare și a reescomptului), institutetele noastre de bani vor pute desvolta pe viitor acești rami de operațiune, fără nici un pericol pentru existența lor, numai după-ce vor usa de favorurile legii și vor fi luat toate măsurile de lipsă, ca capitalurile necesare spre acest scop să și-le poată procura prin cedarea pretensiunilor lor hipotecare la vre un institut, care se ocupă cu emisiunea de scrisuri fonciare, precum s'a indicat aceasta mai pe larg în articolul „Împrumuturile hipotecare“ din Nr. 13 ex 1901 al acestei Reviste.

Un *spor* îmbucurător față de anii trecuți constatăm la poziția „*Efecte publice și acțiuni*“, cari se cifrează la finea anului 1900 cu K 3.042,411·59, arătând o *creștere* de K 120,230 89 sau de 3·48% față de 2·42% în 1899. Crescând însă în același timp și Depozitele spre fructificare în măsură considerabilă, proporțiunea dintre acestea și starea efectelor în loc de a se ameliora, se prezintă mai nefavorabil, (7·21% față de 7·45% în 1899), așa încât în privința aceasta institutetele noastre de bani mai au mult de făcut. Numărul institutelor cari au dispus cu finea anului 1900 de rezervă de efecte, a crescut dela 34 la 38.

O *creștere* de K 406,438·82 se remarcă la poziția „*Realități*“, cari reprezintă suma de K 2.029,671·44; creșterea aceasta provine parte din clădirea de edificii proprii pentru trebuințele băncilor noastre, parte din cumpărări de realități, efectuate la licitațiuni judecătorești.

Decrescere se arată la activele bilanțului general, de care ne ocupăm, numai la: *Creditele de cont curent* în sumă de K 900,887·39 sau 42·4% față de 1899 (starea K 1.223,926·69); la *Împrumuturile pe produse* de K 6395·42 (starea K 4666·—), și la *Giro-Conto* în sumă de K 130,563·35 (starea K 79,437·65). Considerabila *reducere* a stării Creditelor de Cont-Curent își află explicarea, mare parte, în restricțiunea acestui ram de afaceri la una din băncile noastre mai mari, iar *reducerea* bonului în Giro-Conto în ambițiunea institutelor de bani de a presenta la finea anului un sald de număr cânt se poate mai mare.

Posiția „*Interese restante și diverse conturi-debitoare*“, cari ar fi mai corect să se separeze în bilanțurile băncilor noastre, arată față de 1899 un *spor* de K 327,779·40 sau 32·26% (starea K 1.343,966·—).

Totalul activelor de K 63.486,863·27 s'a *sporit* față de 1899 cu considerabila sumă de K 3.267,849·29, ceea-ce corăspunde unei *creșteri* de 5·42%.

Capitalul social al tuturor institutelor noastre de bani se urcă cu 31 Decembre 1900 la K 9.631,566 86, din care nevărsat K 336,828 63; prin urmare capitalul social efectiv se cifrează cu K 9.294,738 23, și arată față de 1899 o *creștere* de K 633,173 67 sau de 6 81%.

Fondurile de rezervă ale băncilor noastre, în sumă de K 2.854,501 72, au *crescut* față de 1899 cu K 237,535 16 sau cu 9 08% (în 1899 cu 13 85%), și fac 31% (față de 35% în 1899) ale capitalului social vărsat. Fonduri speciale de rezervă, pe lângă câte un fond de rezervă general, posed 30 din cele 75 de bănci, cari formează aci obiectul cercetărilor noastre.

Mai munificent decât fondurile de rezervă au fost dotate în anul 1900 *fondurile de pensuni*, ale funcționarilor, căci acestea au *crescut* față de 1899 cu K 95,395 66 (16 66%), și reprezintă cu finea anului 1900 respectabila sumă de K 667,752 66. De crearea de fonduri de pensuni s'au îngrijit până în prezent, resp. până la finea anului de gestiune expirat, numai 30 din institutele noastre de bani (față de 1899 un spor de 4 bănci), și ar fi de dorit ca exemplul acestora să fie urmat cât mai curând și de celelalte institute, căci asigurarea viitorului funcționarilor băncilor noastre va fi pentru dinșii un indemn puternic de a lucra cu mai mult zel și cu mai multă conștiințiozitate în interesul întreprinderilor în al căror serviciu stau.

Cea mai considerabilă parte a pasivelor bilanțului general, ce ne preocupă, o formează *Depozitele spre fructificare*. Acestea au *crescut* față de 1899 cu respectabila sumă de K 2.740,602 81 (8 5%) și se prezintă cu K 34.953,431 01, dând totodată o dovadă cât se poate de eclatantă a încrederii publicului față de institutele noastre de bani, cari la rëndul lor, prin reforme reclamate de o administrație sănătoasă, vor trebui să caute a potența aceasta încredere din ce în ce mai mult.

Posiția „*Interese transitoare anticipate*” se prezintă cu K 553,924 66, arătând față de 1899 o *creștere* de K 54,372 20 sau de 10 88%. În lipsă de date relative la totalul intereselor încasate de băncile noastre în 1900, asupra proporțiunei dintre acestea din urmă și interesele anticipate, de astădată nu ne putem pronunța; o vom face poate cu altă ocaziune, când vom fi adunat datele ce ne lipsesc acum. La locul acesta este de observat, că la finea anului 1900 au indicat în bilanț interesele transitoare anticipate 67 dintre cele 75 de institute de cari ne ocupăm.

Profitul net realizat în 1900 de toate băncile noastre la olaltă, se urcă la însemnata sumă de K 1.360,954 61; față de profitul anului 1899 se arată o *creștere* de K 57,137 05 sau de 4 38%. Unul dintre institutele noastre de bani, („Sătmăreana” din Seini) a încheiat anul de gestiune 1900 cu o *perdere* de K 5277 97, primul cas de deficit în viața de aproape 3 decenii a băncilor noastre. Să sperăm că va fi și cel din urmă.

C. Popp.

Problemele Reformei Băncilor.

— Realitățile. —

În aprețierea nexului intim ce există între afacerile active și pasive ale băncilor, precum și a inriurinței deciziătoare ce pasivele au să exercite asupra activelor, — am examinat pe rënd ramurile principale de afaceri ale băncilor noastre, și am arătat căile și mijloacele ce, după a noastră părere, ar pute duce la consolidarea organizațiunii noastre financiare și la dezvoltarea ei în direcțiunea indicată de considerațiunile și exigențele administrațiunii financiare raționale.

În această lucrare credem că ne putem restringe la aprețirile de pân' aci, fără a ilustra mai de aproape și ramurile mai secundare de afaceri. Căci scopul nostru nu este aprețierea sistematică și generală a totalității afacerilor de bancă, nici expunerea unui complet sistem de administrație de bancă, ci singur numai precisarea defectelor principale ale organizațiunii noastre financiare de astăzi, cari reclamă o urgentă acțiune de reformă și sanare în timpul cel mai apropiat.

Mărginindu-ne deci la cele expuse pân' aci asupra principalelor modalități, de cari se folosesc băncile noastre la plasarea capitalului lor, trecem preste celelalte „Active” (cum sunt: avansurile pe efecte și mărfuri, credite de cont-curent, împrumuturi pe produse, etc), cari astăzi nu au încă importanță mai mare în mersul afacerilor băncilor noastre, și ne vom opri numai pe un moment la capitolul: „Realități”.

În bilanțurile generale ale anilor din urmă realitățile se cifrează:

in 1898	K 1.472,481 56		
„ 1899	„ 1.623,232 62,	deci creștere	K 150,751 06
„ 1900	„ 2.029,671 44	„	„ 406,438 82

Vedem deci, că realitățile băncilor noastre reprezintă astăzi o sumă deja destul de considerabilă, preste 20% ale capitalului lor social, și afară de aceea arată o tendință *progresivă*.

Ni-se impune deci datoria de a cerceta dacă sporul ce se manifestă în acest ram activ, corespunde ori nu exigențelor dezvoltării și consolidării băncilor noastre.

Scim că realitățile sunt cele mai imobile și mai greu realizabile plasări de capital, și tot asemenea ne este cunoscut, că tendința noastră are să fie chiar contrarul, adică mobilizarea capitalului, plasarea lui în active ușor realizabile.

De aici urmează, că în *tesă generală*, și înainte de a avé rezerve mobile suficiente, avem să ne ferim după posibilitate de o sporire a realităților; că capitalul procurat din depozite de fel nu poate fi plasat în proprietăți imobile, iar capitalul propriu al băncilor, care — după-cum am arătat la locul seu — are o importantă mențiune specială, numai întru cât asemenea plasări ar fi reclamate de interese speciale și însemnate ale institutelor.

Astfel cumperarea de realități în scop de *speculațiune*, anume spre a le vinde mai departe, în general luat, trebuie considerată ca o afacere necorespunzătoare trebuințelor băncilor noastre, și va pute fi admisibilă cel mult în mod *excepțional* și *trecător*, când se va pute sci a priori și cu deplină siguranță, că proprietățile cumperate vor trece în timp determinat, și cu câștig pentru institut, în mâna altui cumpărător. În asemenea casuri afacerea ia mai mult caracterul finanțării unei cumperări decât al acuirării de realități, și prin urmare nu angajează capitalul investit pe timp mai îndelungat.

Sub alte considerațiuni cad acuirările de realități reclamate din cas în cas de interese speciale ale institutelor, și anume între acestea: cumperările făcute pentru asigurarea pretensiunilor institutului, și cele efectuate pentru trebuințele lui proprii.

Ce privesce pe cele d'ântii, este natural și inevitabil, ca băncile să participe la licitațiunea publică a imobiliilor însărcinate cu pretensiuni de ale lor, și ca în cas dacă din prețul oferit de alți licitanți nu s'ar acoperi pretensiunea lor, să pășască înși-le ca cumpărători. Dar și în asemenea casuri singurul motiv care va pute justifica cumperarea, va fi *asigurarea pretensiunii periclitată*, cu eschiderea cumperărilor ocazionale în scop de speculațiune. Asemenea cumperări — oare-și-cum involuntare — pentru asigurarea pretensiunilor, vor trebui considerate în totdeauna ca *acuițiuni de caracter trecător*, și primul lucru de care vor trebui să se preocupe institutetele cumpărătoare va fi: căutarea de cumpărători și grabnica vânzare a imobiliilor.

Ce privesce acuirarea de realități, și anume de case, pentru trebuințele proprii ale băncilor, în deosebi pentru adăpostirea birourilor lor, experiențele din trecut ne îndeamnă la cea mai mare rezervă. Aproate toate institutetele noastre, cari au făcut pân' acum asemenea cumpărări, ori au suferit pagube, când materiale când morale, ori apoi s'au espus la multe neplăceri și certe.

Din această cauză credem, ca cumpărări în scopul indicat să se facă numai atunci, dacă ele se impun ca o *necesitate absolută*, reclamată de siguranța valorilor și de exigențele mersului regulat al afacerilor, și dacă prin asemenea acuirări nu se leagă o parte prea mare a averii institutului. Mai ales băncile cari stau la începutul activității lor și cari din această cauză nu pot sci ce dezvoltare vor lua afacerile lor în timp apropiat, și prin urmare nici nu pot prevedé ce întocmiri vor recere acestea în viitor, ar trebui să prefere adăpostirea birourilor în localități închiriate.

Ne-am vădut îndemnați la aceste observări din cauza că chiar în timpul mai nou a fost discutată în public — în unele locuri chiar și cu multă animositate, — chestiunea cumpărării de case pentru trebuințele proprii ale băncilor.

Și cu aceste încheiăm espunerile noastre referitoare la ramurile active de afaceri și la problemele reformelor de caracter administrativ. Înainte de a trece însă la discuțiunea reformelor tehnice, vom mai insista asupra unei chestiuni de interes vital pentru dezvoltarea institutelor noastre financiare, anume asupra importanței publicității în afaceri de bancă.

JURISDICȚIUNE.

Decisiuni curiale.

Semnul crucei pe cambie. Dacă pe o cambie, lângă numele unei persoane care nu scie scie, se află cruce, și cel ce a efectuit subscrierea este indicat ca *scriitor de nume*, — atunci declarațiunea cambială este a se considera ca mancă, chiar și în cas când subscrierea de pe cambie s'ar fi făcut în urma unei plenipotențe.

(Curia reg. sub Nr. 1181 ex 1901).

*

Curia reg. basează această decisiune pe §. 104 a legii cambiale, după care analfabeții nu pot face declarațiuni cambiale valabile prin *semnul mânei* (kézjegy). Imprejurarea că cineva se subscrie ca „scriitor de nume“, il presintă numai ca martor, însă *nu ca plenipotențiat*, și astfel chiar și în cas dacă ar avé plenipotență, cambiul scris în modul indicat suferă de defect formal.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 18 Aprilie 1901.

⊙ Situațiunea tirgului monetar internațional, în decursul periodului despre care raportăm, a rămas fermă.

La bursa din *Berlin* tendința mai slăbise în zilele trecute în urma unor realizări făcute din partea speculanților particulari, dar și-a reluat fermitatea în urma scirilor mai favorabile despre situațiunea tirgului montan. Dr. Georg Siemens a fost primit ieri în audiență de împăratul german, și acest fapt încă a influențat favorabil asupra bursei berlineze, deoarece ce a deșteptat credința (nutrită de altcum și cu ocaziunea când Dr. Siemens s'a retras dela direcțiunea Reichsbankului), că fostul director al băncii germane va fi succesorul Domnului de Miquel în conducerea resortului financiar. Cercurile financiare berlineze ar fi foarte mulțumite, dacă conducerea finanțelor de stat ar fi incredințată acestui bărbat probat. — În *Berlin* banii se dau în discount privat cu $3\frac{3}{8}$ procente.

La *Paris* contremina s'a folosit de scirea lătită despre prinderea generalului englez French din partea Burilor, și astfel montanele: Rio Tinto și cele americane, au îndurat reduceri însemnate de curs. Rentele franceze încă s'au redus în urma realizărilor.

La bursa din *London* s'au făcut mai multe realizări de speculă, dar cu toate acestea situațiunea generală este favorabilă. Americanele au fost ferme, Africanele binișor apretiate; numai Consolele engleze și Rentele străine au fost neglijate; cu toate acestea însă cursurile s'au menținut. Afaceri n'au fost multe, dar ținuta a fost fermă.

Asupra bursei *viezeze* încă a avut un efect animant scirea despre apropiata denumire a Drului Siemens ca ministru de finanțe german, profitând unele valori un avans de curs. Situațiunea generală însă a rămas neschimbată.

*

Bancă în scopul colonisărilor. După-cum anunță revista „Hitel“ (creditul), în timpul din urmă decurg pertractări cu un consorțiu din străinătate în scopul înființării unei bănci în stil mai mare pentru promovarea colonisărilor. Capitalul fundamental al acestei bănci se proiectează la 50 milioane K și statul e aplecat a-i asigura cele mai largi favoruri. Consorțiu, care intenționează înființarea băncii de colonizare, va aduce în acest scop capital francez.

*

Budgetul României. Budgetul exercițiului 1901—1902 a fost votat de camera deputaților cu 218.500,000 lei atât la venituri cât și la cheltueli. Intocmirea acestui budget presintă o importanță deosebită, date fiind grelele împrejurări financiare în cari se găsește Regatul român.

Veniturile statului au fost evaluate în modul următor față cu evaluațiunile exercițiului 1900—1901:

Veniturile	Evaluațiuni propuse pentru exercițiul 1901—1902	Diferințe față cu an. 1900—1901
Contribuțiuni directe	44015000	+ 2985000
„ indirecte	56410000	— 15350000
Monopolurile Statului	52380000	— 4020000
Ministerul domeniilor	20200000	— 4027000
„ lucrărilor publice	21520000	— 444437
„ de interne	10345000	— 908963
„ de finanțe	3334000	— 1356000
„ de războiu	1253000	— 140000
„ de externe	202000	— 84000
„ cultelor	600000	+ 340000
„ justiției	431000	—
Diferite	7810000	— 4100000
Total	218500000	—

Față cu budgetul 1900—1901, budgetul cel nou presintă o diferență în minus la evaluațiuni de lei 26.825,400.

Contribuțiunile directe se presintă cu un plus de 3 milioane aproape, datorit sporirii foncierii și zecimelor de percepere. Fonciera este înscrisă în plus cu un milion lei și zecimele de percepere cu un plus de 3.235.000; licențele sunt prevădute cu 500,000 lei mai puțin și taxa de 5% asupra salariilor cu 750,000 lei mai puțin.

Contribuțiunile indirecte sunt evaluate cu 15.350.000 mai puțin ca în exercițiul 1900—1901. Plusuri nu s'au prevădut decât 200,000 lei din vânzarea de timbre; 600,000 lei din taxele de înregistrare; 9000 lei din amenzi pentru contravențiuni la legea spirtuoaselor și 100,000 lei din taxa pe petrolu. Scăderi sunt înscrise: la vămi 8 milioane, la beuturi spirtuoase 7 milioane, la taxa asupra hectarelor de vii și pruni 1.059,000 și la taxa de consumațiune asupra zăharului 200,000 lei.

Monopolurile Statului sunt socotite cu 4.020,000 lei mai puțin. Diferințe în plus găsim la monopolul hârtii de țigarete, care a fost trecut pe întregul exercițiu, adică 1.630,000 lei, iar diferențe în minus la: tutun 2.500,000 lei, sare 200,000, chibrituri 200,000, cărți de joc 50,000, transporturi pe apă 1.500,000, șantierul din T.-Severin 1.100,000 și praf de pușcă 100,000 lei.

Venitele tuturor ministerelor au fost toate socotite cu scăderi, afară de cele ale cultelor evaluate cu 340,000 lei în plus.

În ce privește **cheltuelile** Statului, creditele cerute pentru exercițiul 1901—1902 au fost fixate după cum urmează față cu creditele acordate în exercițiul 1900—1901:

Cheltueli	Credite cerute pentru exercițiul 1901—1902	Diferențe pentru 1901—1902
Datoria publică	86040328	36 — 6731764
Ministerul de războiu	3820000	— 7120609
„ de finanțe	35328113	+ 4460376
„ de culte	24451190	— 5454387
„ de interne	15359452	— 3789318
„ de lucr. publice	5990000	+ 1195000
„ de justiție	5230976	— 1177480
„ de domenii	4866369	— 216584
„ de externe	1539872	— 256588
Consiliul de ministri	56408	— 15972
Fond pentru deschid. de credite supliment. și extraord.	217682308	36 — 19107326
Exced. de evaluări la venit.	817091	64 — 671050
Total	218500000	— 1978376
Exced. de evaluări la venit.	—	— 7047024
Total	218500000	— 26825400

Creditele necesare diferitelor servicii publice, pentru datoria publică, lista civilă, dotațiunea Corpurilor legiuitoare, Curtea de conturi, serviciul general al tuturor ministerelor, cheltuelile de regie și de percepere al impozitelor și veniturilor publice, prime, restituiri etc. au fost mărginite la cifra de 217.682,908 lei, 36 bani, rămânând încă disponibil un fond de 817,091 lei 64 bani, pentru deschideri de credite suplimentare și extra-ordinare pentru cheltueli neprevăzute sau pentru cari alocațiunile se vor dovedi insuficiente.

Față cu exercițiul 1901—1902 cheltuelile prezintă o diferență în minus de 19.778.376, la care adăugând și 7.047,024, prevăzute în budgetul 1901—1902, ajungem la o reducere totală de 26.825,400 lei.

În raportul cu budgetul din urmă s'a redus din cheltueli suma de 14.681,617 lei, din care 8.796,112 lei dela personal și 5.885,505 lei dela material. Această sumă nefiind suficientă, s'a recurs la o reducere a lefurilor, diurnelor, accesoriilor și ori-cărora alte indemnizări, reducere cu ajutorul căreia s'a mai realizat o economie de 6.838,883 lei.

Căile ferate au realizat și ele prin suprimări de personal, economii de material și reducerea proporțională a lefurilor o economie de 5.065,610 lei.

În total economiile realizate în chipul acesta reprezintă suma de 21.520,500 lei, ceea-ce a permis fixarea cheltuelilor Statului la suma de 217.682,908 lei, cu 19.107.326 lei mai puțin decât în exercițiul acum în curs.

Acestea sunt în linii generale părțile principale ale noului budget. —

Corpurile legiuitoare au votat o lege prin care s'a adaogat la impozitul fonciar $\frac{1}{2}$ la sută la toată averea fonciară, afară de a sătenilor; s'a urecat dela 12 la 13 la sută impozitul fonciar al proprietarilor ce locuiesc în străinătate; s'a sporit cu o nouă decime adițională toate impozitele directe. Taxele de înregistrare s'au mărit cu unu la sută la transmisiunile de proprietăți.

În afară de sporirea impozitelor directe s'au luat și alte măsuri menite să reducă în mod simțitor sarcinile Statului, cum scăderea indemnizației deputaților și senatorilor, și mărirea reținerilor pentru pensiunile civile și militare.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Ardeleana*“, institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Orăștie. Neputând obține dela acest institut nici după repetite recerări un raport direct asupra hotărârilor adunării generale ținută la 8 April a. c., suntem necesați a da informațiunile de mai jos după rapoartele diarelor.

Adunarea generală a fost convocată la început pe 31 Martie a. c., când, la cererea mai multor acționari, s'a amânat până la 8 April a. c., pe motiv că s'a publicat în regulă numai convocarea și bilanțul anual, nu și raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.

Prezenți au fost la adunarea generală dela 8 April a. c., presidată de d-l *Elie Popoviciu*. 38 acționari, reprezentând 4003 acțiuni cu 4003 voturi. Ca notar a funcționat d-l *Petru Belei*, iar ca scrutători ai alegerei și ca verificători ai procesului verbal d-nii *Aurel P. Barcian* și *Dr. Romul Dobo*.

Cu toate acușele grave ridicate cu ocașiunea aceasta față de membrii din direcțiune și în special contra directorului executiv *Dr. Ioan Mihu*, bilanțul

anului de gestiune 1900 precum și raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere, au fost aprobate din partea adunării generale, votându-se acestora absolutoriul usitat.

Profitul net de K 67,836.78 s'a distribuit cum urmează: Dividendă de 5% la 4700 acțiuni deplin solvite K 23,500.—. Interese de 5% la 4700 acțiuni solvite deplin K 23,500.—. Interese de 6% la 300 acțiuni nesolvite deplin K 471.80. Fondul de rezervă K 2193.25. Tantiema membrilor în direcțiune K 3947.85. Tantiema comitetului de supraveghiere K 877.30. Tantiema directorului executiv K 877.30. Tantiema funcționarilor K 2631.90. Fondul special de rezervă K 5000.—. Fondul de pensiune K 1000.—. Transpus pe 1901 K 1205.48. Suma destinată spre scopuri culturale filantropice s'a împărțit astfel: Fondul Reuniunii economice cuota VI. K 1000.—. Școala gr.-or. din Grid K 100.—. Școala gr.-or. din Tămășasa K 100.—. Școala gr.-or. din Bucium K 100.—. Școala gr.-or. din Gelmar K 100.—. Stipendiu unui meseriaș la o școală sau curs special K 400.—. Masa studenților la liceul din Brad K 100.—. Anticipări restituite K 504.35. La dispoziția direcțiunii K 227.55. Dividenda s'a fixat cu 10% sau K 10.— de cupon și se plătesce imediat după adunarea generală. La locurile devenite vacante în direcțiune prin expirarea mandatului avut, s'au reales d-nii *Nicolae Andreiu* cu 2604 voturi, *Dr. Ioan Mihu* cu 2604 voturi și *Nicolau Vlud* cu 2588 voturi.

*

„*Comoara*“, asociațiune de consum în Sasca montană, și-a ținut adunarea generală la 10 Martie a. c. cu care ocașiune s'a aprobat bilanțul pe 1900 și s'au primit toate propunerile direcțiunii; în consecuență profitul net de K 522.20 s'a distribuit astfel: Fondului de rezervă K 50.66. Membrilor după cote K 371.54 și Onorare K 100.—.

În comitetul de supraveghiere s'au reales d-nii: *Alex. Bălaș*, *Filip Bălaș*, *Nicolae Ieremia*, *Ilie Paulescu* și *Nicolae Petru*.

*

„*Schintea*“, institut de credit și de economii în Tăure (Tohăt), și-a ținut adunarea generală la 17 Februarie 1901 sub presiul d-lui *Ioan Bulbuc*, fiind notari d-l *Ioan Pop*, iar verificători ai procesului verbal d-nii: *Grigore Pop* și *Grigore Baciu*. Prezenți au fost 22 acționari, reprezentând 127 acțiuni cu 127 voturi.

Împărțirea profitului net de K 2284.57 s'a făcut astfel: Dividendă și supradividendă K 1000.—. Fondului de rezervă K 700.—. Scopuri filantropice-culturale K 136.20. Tantiema direcțiunii și comitetului de supraveghere K 342.67. Tantiemă și remunerațiune funcționarilor K 105.70. Suma destinată spre scopuri filantropice culturale, s'a adaus întregă la fondul filantropic. Dividenda fixată cu 10% = K 5.— de cupon se plătesce cu începere dela 1 Iulie 1901.

În comitetul de supraveghiere s'au ales pe timp de un an d-nii: *George Curtean*, *Grigorie Rus* și *Grigorie Murășan*.

*

„*Someșana*“, institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Dej, și-a ținut adunarea generală la 28 Martie a. c. sub presiul d-lui *Gregoriu Pușcariu*. Bilanțul anului 1900 s'a aprobat și s'a dat absolutoriu atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere. Profitul net de K 25,684.56 s'a distribuit conform propunerii direcțiunii, în modul arătat în Nr. 9 al Revistei noastre. Suma de K 1882.14, destinată spre scopuri culturale filantropice, s'a adaus la

„Fondul scopurilor culturale“, din care se va distribui prin direcțiune.

Dividenda s'a fixat cu 8% = K 16— de cupon, plătit imediat după adunarea generală.

În direcțiune s'au ales d-ii: *Dr. Ioan Cherecheș*, avocat în Dej și *Dr. Alexandru Vajda Voevod*, medic și mare proprietar în Cluj și Olpret; iar în comitetul de supraveghere a fost ales d-I *Dr. Liviu Mișca*.

AGRICULTURĂ.

Imprumut pentru replantarea viilor.

Banca „Magyar Agrár- és Járadekbank“ din Budapesta dă imprumut proprietarilor ale căror vii de pe dealuri au fost pustiite de filoxeră, și ar dori să și-le replanteze. Viea trebuie să fie în extensiune de cel puțin 800 metri □. În comunele unde s'au dat deja imprumuturi în acest scop, pot să capete imprumut și astfel de oameni, cari ar dori să replanteze teritoriile mai mici de 800 m. □. Imprumutul este prevăzut pentru cumpărarea parilor, vițelor de vie, altoilor și recușitelor necesare. Replătirea începe numai după primul cules, sau cel mai târziu după 5 ani, iar întreaga replătirea trebuie să se facă în timp de 15 ani, totdeauna după cules. Banca pune anumite condițiuni pentru lucrarea viei, și cine nu le îndeplinește întocmai se poate aștepta să i-se ceară reînapierea imprumutului întreg fără amânare. Deslușiri mai amănunțite dau inspectorii de vieri. În părțile locuite de Români sunt astfel de inspectorii în: Aiud, Bihar-Diószeg, Biserica-Albă, Dicio-Sân-Martin, Dobrișin, Miniș, Seini, Șimleu și Turda.

INDUSTRIE.

Invățecii de meserii din protopopiatul gr. cat. al Sibiului și Fundațiunea Ioan Vișa.

În sinodul protopopesc gr. cat. al Sibiului, ținut la 4 Aprilie a. c., s'a cetit între alte rapoarte și o statistică despre invățecii de meserii născuți în singuratele comune ale protopopiatului. Din 17 parochii se află de prezent 41 elevi de meserie. Fondațiunea *Ioan Vișa* se va inactiva, probabil, în anul viitor, și la conferirea de stipendii din această fundațiune vor fi preferiți tinerii de ambe sexe aplicați la meserii sau comerț de pe teritoriul acestui protopopiat.

Astfel de date, ar fi de dorit să se adune în toate protopopiatele noastre de ambe confesiunile, atât cu privire la elevii de meserii cât și la cei dela comerț, grupându-se după diferitele specialități. Pe baza acestor conscrieri s'ar pute face apoi interesante și instructive studii cu privire la progresul meseriilor și comerțului românesc.

CRONICĂ.

Congres contra alcoolismului. În 9 Aprilie st. n. s'a deschis în Viena al VIII-lea congres internațional contra alcoolismului. A fost deschis de ministrul presid. austriac Koerber, și presidat de ministrul instrucțiunii Hartel. Toți vorbitorii au dovedit cu date științifice stricăciunile alcoolului. Sinuciderile, boalele psihiatrice, crimele contra persoanelor, degenerarea descendenței bețivilor, etc. sunt provocate în cea mai mare parte de alcoolism. Creerul, stomacul, inima, ficatul, rinichii ș. a. sufer din cauza alcoolismului. Se

constată mai departe că alcoolul nu se poate privi ca mijloc de nutrițiune și de întărire; că epidemia alcoolică poate fi delăturată numai printr'o abstenență radicală dela alcool. Se pledează pentru delăturarea vândării de beuturi spirtoase în toate stabilimentele publice, și peste tot pentru luarea de măsuri prin cari să se pună limite legale comerțului de vinars.

LITERATURĂ.

Concurs pentru o scriere despre legumărit și pomărit. Cu termenul până la 1 August st. n. 1901 comitetul central al Reuniunii învățătoresci gr. or. din protopopiatele aradane I—VII, publică concurs la un premiu de 50 coroane în aur pentru cea mai bună lucrare despre legumărit și pomărit practic. Operatul are să fie o scriere populară și să ocupe cel mult 4 coale 8°. Partea I să trateze despre legumărit, cu deosebită privire la soiurile de legumi mai avantajoase pentru sateanul român, să se arate pregătirile pentru sădirea și dezvoltarea legumelor, boalele și inimiciile lor, cum și mijloacele de vindecare. Partea II să trateze despre cultivarea pomilor. Aici să se vorbească despre sădirea, altoirea, cultivarea și folosul pomilor, apoi despre diferitele morburii și inimiciile ai pomilor, cum și despre stîrpirea acestora. Să se arate cu date concrete folosul esportului de poame și venitul aproximativ al unei grădine de pomi, considerând spelele ce aceasta reclamă. Operatele se vor trimite (anonim) la adresa: *Teodor Ceantea*, profesor, președ. reuniunii, în Arad, str. Uj-terem Nr. 6, alăturând o cuvertă sigilată, pe care să fie scris textul ce, ca motto, se află și în fruntea manuscrisului respectiv; iar în lăuntru cuvertii să se afle numele autorului cu subscrierea proprie.

Trageri la sorti.

Losuri sêrbesci cu 2%, à Fr. 100 d. a. 1881.

(Tragerea 89 din 16 Aprilie 1901).

A fost trase următoarele 18 serii: 189 277 1249 1312 1442 1639 2014 2175 2393 2714 2768 4244 5015 5051 5223 5305 5783 6494, între care cu câștiguri mai mari:

Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci	Seria	Nr.	Franci
277	49	500	2014	12	275	5783	1	500
1249	33	10000	5015	13	3500	5783	13	275
1249	49	1000	5223	18	90000	6494	1	1000
1312	45	500.						

Celelalte losuri din seriile de sus câștigă câte 100 Franci. Rambursarea ab 15 Maiu 1901.

Calendarul săptămânei.

(21—27 Aprilie st. nou).

Țile	Cal. Greg.	Cal. Iulian
Dum.	21 Anselm	8 S. A. Ir. Agav. Ruf.
Luni	22 Sot și Caius	9 Cuv. M. Eupsichie
Martți	23 Adalbert	10 S. M. Terent. și Pomp.
Mer.	24 Georgiu	11 S. Muc. Antipa
Joi	25 Marco Ev.	12 Cuv. Vasile
Vineri	26 Cletus Pr.	13 S. Muc. Artimon
Sâmb.	27 Peregrin	14 Păr. Martin Papa

Tirgurile (Bâlcuirile).

(11—16 Aprilie st. v.)

Aprilie 11. Arcid 6—7 tirg de oi, 8 tirg de vite). Ațel. Boros-Sebeș. Buzias. Debrețin. Macfalău⁶ (6—7 tirg de oi). Mező-Erked. Orczidorf. Periamos. Racoșul de jos.¹ Sâmbăta de jos. Turda.² 12. Codlea.⁴ Lechnița.⁵ Lunca. Panciova² (până în 13-lea). Sân-Miclăuș.³ 13. Komárom (până în 15-lea). 13. Gradiștea, Nădlac. Torda-Szt.-László.⁸ 15. Cluj (până în 17-lea, târg de oi). Copșa mică (8—12 tirg de oi, 12—14 tirg de vite cornute). Na-deșul săseș. Oclandul-Homorodului.⁹ Pancota. Szekely-Cristur (tirg de oi). 16. Gherla (până în 18-lea). Iacășdorf³ (comitatul Târnava mare.

⁰ = în aceeași Ți și tirg de vite, ¹ = 1 Ți, înainte tirg de vite. ² = 2 Țile înainte tirg de vite, etc.

